

Newsletter 28. 10. – 3. 11.

Китай і світ цього тижня: небезпечні мертві та зниклі безвісти новонароджені

Перекс: китайки відмовляються рятувати економіку Китаю і народжувати більше дітей.

Смерть Лі Кецяна як символ і джерело припущень

Раптова смерть колишнього прем'єр-міністра Китаю Лі Кецяна минулої п'ятниці в Шанхаї викликала припущення про справжні причини та дебати щодо символічного значення його смерті. Лі, друга найвпливовіша людина в Китаї за останнє десятиліття, офіційно помер від серцевого нападу у віці 68 років. Однак його смерть припала на дуже політично неспокійний час - міністр закордонних справ Цінь Кан і міністр оборони Лі Шанфу нещодавно були відправлені у відставку за нез'ясованих обставин. Крім того, завдяки ексклюзивному догляду за здоров'ям найвищі китайські чиновники зазвичай доживають до глибокої старості, часто понад 90 років.

Цензори миттєво відреагували на його смерть, видаливши траурні пости в Інтернеті, щоб перешкодити кампанії за політичні та економічні реформи. Його смерть згадує про смерть іншого лідера-реформіста, колишнього генерального секретаря Чу Яо-панга, який призвів до руху протесту на площі Тяньаньмень у 1989 році. Лі, який має ступінь доктора економіки, виступав за більш відкриту ринкову економіку та продовження реформ Ден Сяопіна. Однак Сі Цзіньпін поставив на перше місце посилення центрального контролю. Зі смертю Лі Кецяна символічно йде і «останній суперник» нинішнього генсека.

Джерела:

中国政府网 : [李克强同志生平](#)

Asia Nikkei: [Analysis: The mysteries and dangers that trail Li Keqiang's death](#)

WION: [China ex-PM Li Keqiang's death sparks murmurs as govt censors social media tributes](#)

Стабілізація американсько-китайських відносин?

Після нещодавнього візиту міністра закордонних справ Китаю до Сполучених Штатів Вашингтон підтвердив, що президент США Джо Байден має зустрітися з генеральним секретарем Комуністичної партії Китаю Сі Цзіньпіном у середині листопада з нагоди саміту Азійсько-Тихоокеанського економічного співтовариства (АТЕС) у Сан-Франциско. Хоча Пекін ще офіційно не підтвердив зустріч, через двосторонні зусилля щодо покращення відносин, її реалізація виглядає дуже ймовірною. Проте «перезавантаження» американо-китайських відносин, ймовірно, не буде. Швидше очікується, що їх крихка стабілізація запобіжить подальшій ескалації напруженості між двома суперниками.

Джерело:

The Guardian: [Biden expected to meet with Xi Jinping next month for 'constructive' talks](#)

Любіть і розмножуйтесь

У січні 2023 року Національне статистичне управління КНР зафіксувало перше за шістдесят років зниження чисельності населення, незважаючи на послаблення раніше жорсткої політики планування народжуваності. 30 жовтня Сі Цзіньпін знову пішов по стопах Мао Цзедуна, закликавши китайських жінок народжувати більше дітей – «створюючи новий сімейний тренд» і допомагаючи стримувати старіння населення. «Якщо жінка має робити хорошу роботу, це означає не тільки працювати над саморозвитком», — сказав Сі Цзіньпін, як повідомляє Xinhua, під час дискусії з керівництвом Всекитайської федерації жінок КПК. «Існує потреба активно культивувати нову культуру шлюбу та народження дітей, а також зміцнювати лідерство молодих людей у справах шлюбу та сім'ї».

А як щодо китаянок? Їх відштовхує від створення сім'ї не лише висока вартість догляду за дітьми, а й зростаюче бажання мати власне життя та кар'єру. Багато з них не хочуть навіть однієї дитини, не кажучи вже про трьох. Нарешті вони можуть жити відносно незалежно та на власних умовах, і, схоже, навіть привабливість самого Сі Цзіньпіна та загроза економічного зростання нелегко повернуть їх до сімейного вогнища. Чи доведеться Китаю переглянути свою соціальну, економічну, зовнішню та оборонну політику, чи для китайських жінок є якийсь секретний туз?

Джерела:

Axios: [China's population falls for first time in over 60 years](#)

Reuters: [Xi says China's women must start 'new trend of family'](#)

Колоквіум у Палаті депутатів

Синопис Цієї п'ятниці у співпраці з головою Підкомітету з підтримки демократії та прав людини за кордоном пані Євою Декруа в Палаті депутатів було організовано колоквіум на тему «єдиного Китаю». Тут за круглим столом зібралися представники науковців, державних службовців, законодавців та світу бізнесу. Весь захід відкрив директор проекту Sinopsis Мартін Хала разом з Євою Декруа та сенатором Павлом Фішером, а представники Міністерства закордонних справ Патрік Румлар і Давид Штайнке представили офіційну позицію Чеської Республіки. Згодом академічний погляд доповнили професор Ольга Ломова та аналітик проекту Sinopsis Сімона Фантова.

Метою зустрічі було перш за все прояснити часом дещо незрозумілу агіографію «єдиного Китаю». Глибше розуміння теми, включаючи правильне розмежування таких термінів, як «політика одного Китаю» і «принцип одного Китаю», є необхідною передумовою для послідовного підходу Чеської Республіки до Тайваню. На думку спікерів, це має дати змогу розвивати відносини з Тайванем, мінімізуючи тертя з КНР.

Джерела:

Sinopsis: [Jedna Čína a „provincie“ Taiwan](#)

Sinopsis: [Tchaj-wan ČLR nikdy nepatřil](#)

Ти будеш сповідувати один Китай!

За збігом обставин, майже в той самий час термін «політика одного Китаю» набув актуальності у зв'язку з візитом до Пекіна радника з питань національної безпеки Томаша Пояра, у програмі якого під час зустрічі з першим дипломатом Китаю Ван Імом, очевидно, був цілий ряд тем, але китайські державні ЗМІ висвітлили лише один із них – підтвердження чеської політики єдиного Китаю.

Деякі чеські ЗМІ механічно перейняли досить оманливі заголовки китайської партійної преси, створюючи враження, ніби високопоставлений чеський чиновник приїхав до Пекіна лише для підтвердження політики одного Китаю. Це негайно підхопила внутрішня дезінформаційна сцена в соціальних мережах, яка ще більше спотворила всю справу в тому сенсі, що чеський уряд переглядає своє поточне дружнє ставлення до Тайваню. Підтвердження нашої політики одного Китаю, звичайно, нічого подібного не означає.

Джерела:

聯合新聞網: [捷克國家安全顧問強調「一個中國」 王毅會見籲：遵守彼此政治承諾](#)

FMPRC: [王毅应约会见捷克国家安全顾问波亚尔](#)

iDNES: [Česko se drží politiky jedné Číny, to se nezmění, řekl v Pekingu poradce Pojar](#)

Echo24: [Pojar v Pekingu: Česko je připravené rozvíjet vztahy s Čínou, hlásí tamní agentura](#)

X: [Politika jedné Číny a princip jedné Číny](#)